

Seria *W centrum uwagi* w świetle nowej podstawy programowej

Reforma 2019 – wyzwania

Przewidziana liczba godzin niewspółmierna do wymogów obszernej i szczegółowej podstawy programowej

Co to oznacza w praktyce?

Podstawa programowa dla zakresu podstawowego zakłada realizację pełnego, obejmującego szczegółowe zagadnienia kursu (tematy społeczne, polityczne, prawne oraz dotyczące stosunków międzynarodowych) w ciągu 60 godzin (w siatce 1–1) w klasach 1 i 2 liceum oraz w klasach 4 i 5 technikum. W przypadku realizacji zakresu rozszerzonego autorzy podstawy programowej dają nauczycielom wybór: można od klasy pierwszej integrować treści z obu zakresów albo najpierw wypełnić założenia programu podstawowego, a potem – rozszerzonego. Druga opcja, zakładająca rozbięcie kursu, niesie ze sobą ryzyko, że nie starczy czasu na omówienie całego materiału.

Rozwiązania Nowej Ery

Podręcznik *W centrum uwagi. Zakres podstawowy* składa się z dwóch części – po jednej dla klasy. **Każdy temat odpowiada jednej jednostce lekcyjnej**, co ułatwia planowanie i prowadzenie zajęć. Liczba zagadnień omówionych w publikacji gwarantuje realizację obszernego i szczegółowego materiału w ramach przewidzianej siatki godzin.

Natomiast podręcznik *W centrum uwagi. Zakres rozszerzony* przygotowaliśmy **zgodnie z oczekiwaniami nauczycieli**: według programu **integrującego treści** z kursów podstawowego i rozszerzonego, **z podziałem materiału na cztery części** (jedna na każdy rok nauki): zagadnienia społeczne, polityczne, prawne oraz dotyczące stosunków międzynarodowych. Takie rozwiązanie umożliwia realizację całego materiału w sposób spójny, bez zniechęcającego uczniów powtarzania treści (jeden cykl nauczania zamiast dwóch), i pozwala poświęcić więcej czasu na najważniejsze zagadnienia – polityczne i prawne. Ponadto w podręcznikach do obu zakresów zachowaliśmy sprawdzone rozwiązanie dotyczące układu treści w jednostkach tematycznych: **po tekście głównym, podzielonym na małe porcje wiedzy, każdorazowo następuje blok różnorodnych ćwiczeń**.

Dla ucznia pomocne w opanowaniu obszernego materiału będą:

- umieszczone na początku tematu **cele lekcji** – sformułowane w postaci krótkich haseł – oraz **wstępy** do tekstu głównego, które kierują uwagę czytelnika na ważne problemy poruszane w danej jednostce,
- **wyraźne oddzielenie treści głównych od treści dodatkowych**,
- **wyróżnienia najważniejszych pojęć** pojawiających się w tekście,
- ujęcie najistotniejszych zagadnień w formie **wypunktowań, tabel lub schematów**, zbierających i porządkujących zdobywane na lekcji wiadomości,
- czytelne **podsumowania** rozdziałów,
- przypomnienie **najważniejszych pojęć ze szkoły podstawowej** w podręczniku do zakresu podstawowego, ułatwiające opanowanie nowych treści,
- umieszczone w podręczniku do zakresu rozszerzonego **fragmenty lektur** wymienionych w podstawie programowej – dzięki takiemu rozwiązaniu niezbędne materiały znajdują się w jednej publikacji.

Młodszy uczniowie w szkole ponadpodstawowej

Metody pracy i materiały edukacyjne wykorzystywane w nowych szkołach ponadpodstawowych muszą uwzględniać poziom percepcji młodszych uczniów.

Podręczniki zawierają szereg rozwiązań ułatwiających naukę młodszym uczniom, m.in.:

- **klarowną i powtarzalną strukturę rozdziałów i tematów**, uwydatnioną dzięki zastosowaniu **czytelnej i nowoczesnej szaty graficznej**, która umożliwi sprawne poruszanie się po podręczniku i szybkie odnajdywanie potrzebnych informacji;
  - wyważone pod względem szczegółowości informacji teksty główne, podzielone na **małe porcje wiedzy opatrzone tytułami i nagłówkami**, które wskazują kluczowe zagadnienia,
  - **różne formy przekazywania treści** – tekst wykładu został uzupełniony materiałem graficznym ułatwiającym zrozumienie i opanowanie treści: zdjęciami, schematami, wykresami prezentującymi dane statystyczne, rysunkami satyrycznymi,
  - teksty sformułowane w **prostym, przystępnym języku**, z naciskiem na **przekaz nawiązujący do życia codziennego**,
  - elementy wspierające rozumienie tekstu głównego: **słowniczki, przypisy**.
- Ponadto w publikacji Maturalne karty pracy umieściliśmy wskazówki **Jak rozumieć polecenia?** oraz **odwołania do podręcznika** przy wybranych zadaniach.

Seria *W centrum uwagi* w świetle nowej podstawy programowej

Reforma 2019 – wyzwania

Co to oznacza w praktyce?

Rozwiązania Nowej Ery

Kształtowanie aktywnej postawy obywatelskiej

Podstawa programowa w obu zakresach kładzie nacisk na rozwijanie aktywności społecznej ucznia. Oznacza to, że powinien on zyskać świadomość wpływu obywateli na życie publiczne, poznać swoje prawa i obowiązki, a także zdobyć kompetencje umożliwiające współpracę z instytucjami publicznymi.

Dzięki nowoczesnym rozwiązaniom w podręczniku oraz solidnemu wsparciu w ramach obudowy metodycznej każdy nauczyciel może swobodnie rozwijać kompetencje obywatelskie uczniów. Pomogą mu w tym:

- dołączony do podręcznika **tekst Konstytucji RP** oraz **bezpośrednie odwołania do ustawy zasadniczej** w poszczególnych tematach – dzięki temu uczeń zdobywa wiedzę dotyczącą swoich praw i obowiązków oraz działania państwa;
- **wzory dokumentów** pomocne w ćwiczeniu umiejętności konstruowania pism oficjalnych, niezbędnej w kontaktach z instytucjami życia publicznego;
- adresy **stron internetowych prowadzonych przez instytucje publiczne**;
- pomysły na angażujące **projekty edukacyjne**, dzięki którym młodzież może rozwinąć kompetencje istotne podczas współdziałania w grupie;
- **różnorodne ćwiczenia** pozwalające na kształcenie umiejętności niezbędnych podczas dyskusji (np. wyrażania i obrony własnego zdania).

Od zainteresowania przedmiotem do wiedzy i umiejętności

Na naukę wiedzy o społeczeństwie w zakresie podstawowym przewidziano mniejszą liczbę godzin niż w wypadku innych przedmiotów. Z tego powodu uczniowie często podważają sens zajęć z WOS-u, zwłaszcza jeśli nie planują zdawania matury z tego przedmiotu. Zwiększenie ich zaangażowania na lekcji będzie dla nauczyciela wyzwaniem.

Wydawnictwo zapewnia bogaty wybór materiałów umożliwiających efektywną i atrakcyjną dla uczniów realizację programu.

- Takie elementy podręcznika, jak **ciekawostki i moduł O tym się mówi**, angażują uwagę uczniów – zawarte w nich teksty poruszają zagadnienia, które budzą emocje w społeczeństwie i mogą stać się tematem interesującej dyskusji.
- W tekście głównym oraz w tekstach uzupełniających przedstawiliśmy liczne **przykłady**, które ułatwiają zrozumienie trudnych zagadnień, nawiązują bowiem do świata znanego uczniom i wskazują na możliwość praktycznego wykorzystania zdobywanej wiedzy.
- Interesujące **wstępy do lekcji** zawierają odwołania do otaczającego świata i do zjawisk znanych uczniowi – teksty te przedstawiają młodemu czytelnikowi sytuacje, w których mógłby się znaleźć, stawiają mu intrygujące pytania, które nie tylko zapowiadają cele lekcji, lecz także rozbudzają zainteresowanie nowym materiałem.
- W **Multitece** nauczyciele znajdą atrakcyjne **filmy edukacyjne, animacje, zdjęcia, prezentacje** itp.
- W Książce Nauczyciela i na stronie dlanauczyciela.pl znaleźć można scenariusze lekcji z pomysłami na ciekawe zajęcia z wykorzystaniem metod aktywizujących oraz propozycje **projektów edukacyjnych**. Ponadto w portalu zamieszczone są na bieżąco **dotatkowe materiały dotyczące aktualnych wydarzeń**.

Trudne treści w podstawie programowej dla zakresu rozszerzonego

Podstawa programowa dla zakresu rozszerzonego obejmuje pełny kurs WOS-u (zagadnienia społeczne, polityczne, prawne i te dotyczące stosunków międzynarodowych). Różni się jednak ona znacząco od podstawy obowiązującej dotychczas – m.in. zwiększa szczegółowość omawianych zagadnień i sugeruje problemowe, prawie akademickie podejście do realizacji treści przedmiotowych.

W podręczniku zastosowaliśmy rozwiązania, które pozwolą przedstawić nawet najbardziej skomplikowane i abstrakcyjne zagadnienia w sposób zrozumiały. Należą do nich m.in.:

- **schematy i tabele**, które porządkują informacje dotyczące skomplikowanych, często zbliżonych znaczeniowo kwestii;
  - prosty język wykładu;
  - przykłady i liczne odwołania **do życia codziennego**;
  - czytelne **infografiki**, ilustrujące szczególnie trudne do zrozumienia zjawiska i procesy.
- Ponadto w publikacji **Maturalne karty pracy** uczniowie znajdą nieocenioną pomoc: **przykłady wypracowań oraz zadań typu maturalnego (wraz ze wzorcowymi rozwiązaniami)**.

Przygotowania do matury już od klasy 1

Jednym z warunków zdania egzaminu maturalnego jest zdobycie co najmniej 30% punktów z co najmniej jednego przedmiotu dodatkowego na poziomie rozszerzonym. Tak określony próg zdawalności sprawia, że znaczenie matury z WOS-u wzrasta, dlatego warto zacząć przygotowania do tego egzaminu już w klasie 1, m.in. przez systematyczne ćwiczenie umiejętności przedmiotowych i stopniowe osvajanie się z formułą zadań egzaminacyjnych.

W podręczniku dla zakresu rozszerzonego umieściliśmy materiały pomocne w ćwiczeniu umiejętności przedmiotowych, a tym samym w przygotowaniach do egzaminu maturalnego. Są to:

- w poszczególnych tematach – teksty źródłowe, zdjęcia, dane statystyczne, rysunki satyryczne i grafiki obudowane poleceniami;
- w podsumowaniach *Wiesz, umiesz, zdasz* – wskazówki dotyczące wykonania zadań typu maturalnego oraz zadania egzaminacyjne do samodzielnego rozwiązywania.

Więcej zadań maturalnych wykorzystujących materiały źródłowe można znaleźć w publikacji **Maturalne karty pracy** oraz w **Generatorze testów i sprawdzianów**.